

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ

Члан 1.

У Закону о енергетици („Службени гласник РС” , бр. 145/14, 95/18 – др. закон, 40/21 и 35/23 – др. закон) после члана 64. додају се називи чланова и чл. 64а-64и који гласе:

„Републичка комисија за енергетске мреже

Члан 64а

Републичка комисија за енергетске мреже (у даљем тексту: Републичка комисија) је самосталан и независан орган Републике Србије, за контролу оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса чији је оснивач Република Србија, који обављају делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије, односно транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас, као делатности од општег интереса у складу са овим законом.

Републичка комисија има статус правног лица.

Седиште Републичке комисије је у Београду.

Републичка комисија има печат, у складу са законом.

Средства за рад Републичке комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије, у оквиру посебног буџетског раздела.

Надлежност Републичке комисије

Члан 64б

У оквиру својих надлежности Републичка комисија:

1) предлаже Народној скупштини Стратегију развоја и управљања оператора из члана 64а овог закона (у даљем тексту: Стратегија) са Акционим планом за спровођење Стратегије;

2) утврђује опште годишње циљеве оператора из члана 64а овог закона, којима се утврђују годишњи циљеви оператора са мерама и упутствима за њихово остваривање, а на основу којих оператори из члана 64а овог закона дефинишу и разрађују посебне циљеве са кључним показатељима учинка и идентификују ризике за остварење тих циљева;

3) утврђује садржину, израду, рокове и начин достављања средњорочног плана пословања, годишњег плана пословања, периодичног извештаја о пословању, као и других података о пословању;

4) даје сагласност на средњорочни и годишњи план пословања из тачке 3) овог става;

5) израђује Годишњи извештај о остваривању општих годишњих циљева из тачке 2) овог става (у даљем тексту: Извештај);

6) доноси акт о критеријумима за дефинисање зарада, односно накнада за органе друштва;

7) именује и разрешава представника Републике Србије у скупштини оператора из члана 64а овог закона;

8) даје сагласност на акте оператора из члана 64а овог закона, и то:

(1) оснивачки акт, односно статут, измене и допуне статута, односно оснивачког акта;

(2) акт о промени правне форме и статусној промени;

(3) акт о улагању капитала у складу са законом којим се уређује положај привредних друштава;

(4) акт о стицању, продаји, давању у закуп, залагању или другом располагању имовином велике вредности у складу са законом којим се уређује положај привредних друштава;

(5) друге одлуке, у складу са оснивачким актом односно статутом оператора;

9) обавља и друге послове у складу са законом.

Улагањем капитала из става 1. тачка 8) подтачка (3) овог члана, сматра се оснивање другог правног лица, као и стицање удела и акција у другим правним лицима.

Имовином велике вредности из става 1. тачка 8) подтачка (4) овог члана, сматра се имовина чија набавна и/или продајна и/или тржишна вредност у моменту доношења акта представља 10% или више од књиговодствене вредности укупне имовине оператора из члана 64а овог закона исказане у последњем годишњем билансу стања.

Оператори из члана 64а овог закона, најкасније до 1. августа текуће године достављају Републичкој комисији предлоге за израду општих годишњих циљева из става 1. тачка 2) овог члана.

Органи оператора из члана 64а овог закона одговорни су за реализацију посебних циљева из става 1. тачка 2) овог члана.

Састав и избор Републичке комисије

Члан 64в

Републичка комисија има председника и четири члана.

Народна скупштина бира и разрешава председника и чланове Републичке комисије на предлог одбора Народне скупштине надлежног за енергетику (у даљем тексту: надлежни одбор).

Председник и чланови Републичке комисије бирају се на период од пет година.

Надлежни одбор покреће поступак за утврђивање предлога за избор председника и чланова Републичке комисије најкасније шест месеци пре истека њиховог мандата, а поступак избора се окончава најкасније месец дана пре истека мандата.

Приликом избора председник и чланови Републичке комисије потписују изјаву да нису у сукобу интереса у смислу вршења директне или индиректне контроле над оператором који обавља делатност производње и снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом.

Председник Републичке комисије

Члан 64г

Председник Републичке комисије представља Републичку комисију, руководи њеним радом и обавља друге послове у складу са законом.

У одсуству председника Републичке комисије, Републичку комисију представља заменик председника Републичке комисије, којег из реда чланова именује председник Републичке комисије.

Услови за избор

Члан 64д

За председника Републичке комисије може бити бирано лице које има стечено високо образовање из научне области правне, економске, техничке или технолошке науке, на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има радно искуство од најмање пет година у области енергетике.

За члана Републичке комисије може да буде бирано лице које има стечено високо образовање из научне области правне, економске, техничке или технолошке науке, на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године, које има радно искуство од најмање три године у области енергетике.

Председник, односно члан Републичке комисије не може да обавља другу јавну функцију, нити обавља било коју другу функцију, службу, посао, дужност или активност, која би могла да утиче на његову самосталност у раду и поступању или која би умањивала његов углед или углед функције председника, односно члана Републичке комисије.

Председник, односно члан Републичке комисије не може да обавља другу функцију којом би вршио директну или индиректну контролу над оператором који обавља делатност производње и снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом.

Плате председника и чланова Републичке комисије

Члан 64ђ

Председник Републичке комисије има право на основну плату која се одређује у висини основне плате државног службеника на положају који је сврстан у другу групу положаја.

Члан Републичке комисије има право на основну плату која се одређује у висини основне плате државног службеника на положају који је сврстан у трећу групу положаја.

Служба Републичке комисије

Члан 64е

Републичка комисија има службу која врши стручне, опште-правне, финансијско-материјалне и административно-техничке послове који су потребни за рад Републичке комисије.

Службом руководи секретар, кога именује и разрешава председник Републичке комисије.

За секретара Републичке комисије може да буде именовано лице које има стечено високо образовање из научне области правне науке, на студијама другог степена, односно високо образовање које је законом изједначено са

академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године и које има најмање пет година радног искуства у правној струци.

Секретар Републичке комисије има право на основну плату која се одређује у висини основне плате државног службеника на положају који је сврстан у пету групу положаја.

На секретара и запослене у служби примењују се прописи који уређују радне односе у државним органима.

На секретара и запослене у служби сходно се примењују одредбе члана 64д став 3. овог закона.

Унутрашње уређење и систематизацију радних места у Служби уређује Републичка комисија, уз сагласност надлежног одбора Народне скупштине.

Престанак мандата председника и чланова Републичке комисије

Члан 64ж

Председнику и члановима Републичке комисије мандат престаје даном истека мандата, подношењем оставке, ако испуни законом прописане опште услове за старосну пензију, ако због болести постане трајно неспособан да обавља функцију или разрешењем.

Разлози за разрешење председника или чланова Републичке комисије су:

- 1) ако је осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци и ако га дело за које је осуђен чини недостојним за вршење функције;
- 2) ако је осуђен за кривично дело у вези са кршењем овог закона;
- 3) ако несавесним поступањем наруши углед Републичке комисије;
- 4) ако је утврђен губитак радне способности;
- 5) ако се утврди да не испуњава услове за избор;
- 6) ако поднесе оставку и
- 7) истек периода на који је изабран.

Надлежни одбор подноси Народној скупштини образложени предлог за разрешење председника или члана Републичке комисије са доказима за његово разрешење, уколико утврди да су испуњени услови из става 2. овог члана.

Председнику, односно члану Републичке комисије мора да се омогући да се у Народној скупштини изјасни о разлозима за његово разрешење.

Председник, односно члан Републичке комисије у односу на којег постоји разлог за разрешење из става 2. тач. 1)-6) овог члана престаје да обавља функцију са даном настанка разлога за разрешење.

У случају из става 5. овог члана, функцију председника врши заменик председника до избора новог председника.

Ако постоје разлози за разрешење председника, односно члана Републичке комисије из става 2. тач. 1)-6) овог члана, нови председник, односно члан Републичке комисије бира се у року од 90 дана од дана настанка разлога за разрешење.

Председник, односно члан Републичке комисије у односу на којег постоји разлог разрешења из става 2. тачка 7) овог члана, обавља функцију до

разређења, односно избора новог председника или члана Републичке комисије.

Члан 64з

Начин организације рада Републичке комисије ближе се уређује пословником о раду.

Одговорност за рад и извештавање

Члан 64и

Републичка комисија за свој рад одговара Народној скупштини.

Републичка комисија израђује Извештај и Годишњи извештај о свом раду и доставља их Народној скупштини ради усвајања, најкасније до 1. октобра текуће године за претходну годину.

Акт из члана 64б став 1. тачка 6) овог закона, Републичка комисија доноси уз сагласност надлежног одбора Народне скупштине.

На захтев надлежног одбора Народне скупштине, Републичка комисија је дужна да достави извештај и за период краћи од једне године.”.

Члан 2.

Члан 99. мења се и гласи:

„Члан 99.

Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта који обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије, именује се у складу са чланом 64б овог закона.

Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта из става 1. овог члана, мора испуњавати најмање следеће услове:

1) да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама или специјалистичким струковним студијама;

2) да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из тачке 1) овог става;

3) да није осуђивано на казну затвора од најмање шест месеци;

4) да се против лица не води кривични поступак;

5) да познаје област корпоративног управљања;

6) да није у сукобу интереса, у складу с посебним прописима који уређују спречавање сукоба интереса.

Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта који обавља делатност производња електричне енергије, снабдевање електричном енергијом, а чији је оснивач Република Србија, је министар надлежан за послове енергетике.”.

Члан 3.

У члану 109. став 1. тачка 47), тачка се замењује тачком и запетом.

После тачке 47) додају се тач. 48) и 49), које гласе:

„48) на основу општих годишњих циљева из члана 64б став 1. тачка 2) овог закона, дефинише и разради посебне циљеве са кључним показатељима учинка и идентификује ризике за остварење тих циљева;

49) достави Републичкој комисији ради давања сагласности документа из члана 64б став 1. тачка 4) овог закона.”.

Члан 4.

У члану 225. став 4. брише се.

После досадашњег става 5. који постаје став 4. додају се ст. 5, 6. и 7. који гласе:

„Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта који обавља делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас, именује се у складу са чланом 64б овог закона.

Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта из става 1. овог члана, мора испуњавати најмање услове прописане у члану 99. став 2. овог закона.

Представник Републике Србије у скупштини енергетског субјекта који обавља делатност снабдевање природним гасом, а чији је оснивач Република Србија, је министар надлежан за послове енергетике.”.

Члан 5.

У члану 248. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Оператор транспортног система природног гаса чији је оснивач Република Србија, дужан је и да:

1) на основу општих годишњих циљева из члана 64б став 1. тачка 2) овог закона дефинише и разради посебне циљеве са кључним показатељима учинка и идентификује ризике за остварење тих циљева;

2) достави Републичкој комисији ради давања сагласности документа из члана 64б став 1. тачка 4) овог закона.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 6.

Републичка комисија почиње са радом даном почетка примене овог закона.

Оператори из члана 1. овог закона настављају пословање у складу са овим законом и законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Оператори из члана 1. овог закона ускладиће оснивачка акта са одредбама овог закона и закона којим се уређује правни положај привредних друштава, у року од 60 дана од дана почетка рада Републичке комисије.

Оператори из члана 1. овог закона дужни су да своја општа акта усагласе са овим законом и оснивачким актом, у року од 90 дана од дана почетка рада Републичке комисије.

Председник и чланови скупштине оператора из члана 1. овог закона именовани у складу са одредбама важећих закона, вршиће функцију председника и чланова скупштине, односно представника оснивача у скупштини оператора из члана 1. овог закона, до именовања нових, у складу са овим законом.

Директори оператора из члана 1. овог закона именовани у складу са одредбама важећих закона, вршиће функцију директора оператора из члана 1. овог закона, до истека мандата, на који су именовани.

Даном почетка примене овог закона престаје да се примењује члан 4. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20 и 116/22), у делу који се односи на одређивање стратешких циљева, унапређење рада и пословања, надзор и припрему предлога аката о именовану и разрешењу органа управљања и заступника капитала у привредним друштвима и другим облицима организовања за обављање делатности са државним капиталом, за друштва која обављају делатност преноса електричне енергије, односно транспорта и управљање транспортним системом за природни гас.

Даном почетка примене овог закона престају да се примењују одредбе Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19) на операторе из члана 1. овог закона.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује од 1. новембра 2023. године.